

1753 г.

№ 75.

Дойранъ.

Историкътъ на сръбската литература Йованъ Скерличъ, въ своето дѣло Српска књижевност у XVIII веку, Београд 1909, стр. 247, така почва своитѣ бѣлѣжки за автора на Стематографията: „Първиятъ сръбски писателъ прѣзъ XVIII в., който обнародва свое произведение, е билъ Христофоръ Жефаровичъ, а първата сръбска книга печатана въ Австрия е неговата Стематография.“ Е добръ, сега се знае, че този прѣдвѣстникъ въ новата югославѣнска книжнина и художникъ билъ българинъ, родомъ отъ македонския градъ Дойранъ. Жефаровичъ се е поминалъ въ Москва, въ тамошния Богоявленски манастиръ на 18 септ. 1753 г. Неговото завѣщание и данни за него се пазятъ въ дѣло № 326 на Синодалния архивъ въ Петроградъ (срв. Н. М. Петровскій, Къ биографіи Христофора Жефаровича, въ Извѣстія втораго отд. Имп. ак. наукъ за 1910, кн. II, 297—302). Реченото дѣло носи надсловъ: „1754-го года септабрия 7-го дня. По доношенію коллегии Иностранныхъ дѣлъ о пожиткахъ священника булгаря Зефаровича, кои оставлены въ Москвѣ подъ охраненіемъ синодалнаго ризничево.“ Отъ дѣлото узнаваме, че Жефаровичъ ималъ братъ свещеникъ на име Проданъ, а за родния му край узнаваме между друго отъ думитѣ: „имѣются по немъ оставшія въ живыхъ въ турецкой области въ православной архіепископіи Салонской (т. е. Солунской) въ городѣ Догріанѣ братъ родной священникъ и протчія сродники“.

Освѣтъ тая бѣлѣжка на завѣщаніето, за българската народностъ за дойранчанина Жефаровича говори и Павелъ Ненадовичъ (сръбски Карловски митрополитъ, 1749—1768) въ посвещеніето си до автора на Стематографията (1741 г.), дѣто между друго четемъ: Блѣгъ-Почтѣнномъ Господинъ Христофоръ Жефаровичъ... рекнителю ѿчестка Болгарскаго... Павелъ Ненадовичъ... ѿ ѹсердіѧ сѣ коспісѣтъ.

1753 г.

№ 76.

Кратово.

Въ описа на дѣвическия манастиръ Язакъ въ Фрушка-гора (Срѣмъ, южно Маджарско) отъ г. 1753 се поменаватъ и двѣ прѣселени тамъ монахини, една Теодосия монахиня отъ